

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERSIT JÁNOS.

Telefon szám 63.

A nyilvánosság joga

Makó, aug. 26.

Despotikus államban a hivatalok tulajdonképpen csak a despota akaratának az érvényesítésére, no meg az egyeduralom fenntartásához szükséges adóknak az összeharócsolására állanak fenn. Ott nincs nemzeti akarat, avagy népakarat, minden vagy történik, a mint a despota akarja. És sem a despota-kényur, sem a hivatalnokai nem törődnek semmit a néppel, a népérdekeivel. A hivatalnokok működésébe semmi bele szólása se lehet a népnek, a nemzetnek, mert e hivatalnokok egyedül despotájoknak tartoznak felelősséggel.

Természetes aztán, hogy despotikus államban a nyilvánosság jogáról vagyis arról, hogy az állam minden fiának joga legyen a hivatalnokok működésébe beletekinteni s azt ellenőrizni, — még csak szó se lehet.

A ki számol azzal, hogy kényuralom alatt él, számolnia kell azzal is, hogy se tudnia, se látnia nem szabad semmit abból, a mit pedig ott is államigazgatásnak neveznek. Nincs joga az államigazgatásnak még a legalsóbb részeit se bírálni, se kifogásolni.

Mindez azonban — s ez újra természetes — egész másként van az alkotmányos államokban. Vagy legalább is kellene, hogy egészen másként legyen.

Mert — elméletben legalább — azt az államot nevezzük alkotmányosnak, a hol az állampolgárok mindenikének habár néhol csak többé-kevésbé is — beleszólása van az államigazgatásba. Tiszta alkotmányos az az állam, amelynek fia mind egyenlő joggal bírnak arra, hogy a közigazgatást — annak minden részében, fent és lent — ellenőrizzék, bírálják s ha kell kifogásolják.

Nem akarunk tovább menni elméleti fejtegetéseink-

ben, de meg kell állapítanunk, hogy kevés olyan alkotmányos állam van még, mely a tiszta alkotmányosságnak minden feltételét, különösen pedig az állampolgároknak az államigazgatás körül való jogai tekintetében, magában hordozná.

Nem kell messzire mennünk, hogy a gyakorlat által az elméletet megcsufolva lássuk.

Mi is alkotmányos állam volnánk — elméletben. De a gyakorlatban, a való életben lépten-nyomon érezzük, hogy biz, ez nem igaz.

De alkotmánytalanság más jelenségeiről nem beszélünk most. Maradunk csak a nyilvánosság jogánál.

Nagyon tévedne, a ki azt hinné, hogy ez meg van nálunk. Hogy ha e joggal közigazgatásunkban élni akarunk, a sok-sok kis és nagy despota állja az utunkat.

Alig van hivatal, mely készséggel tárná elénk egész működését s bocsátaná bírálatunk alá. Ennek az oka részint az az előítélet, mely még a valóban despota-múltból gyökeresedett meg, s mely nem képes az alkotmányosság szellemével megbarátkozni, és a mely előítélet abban a hitben csucsosodik ki, hogy az állampolgároknak semmi közük se lehet ehhez az egész közigazgatáshoz: részint pedig az az oka, mert egyes hivatalokban nagyon félnek a nyilvánosságtól.

Mindez a két ok tarthatatlan s ki kell pusztítanunk.

Vagy igazán alkotmányos államban élünk, vagy nem. Ha abban élünk — a mint fent és lent állítják, — akkor félre csak azzal az előítélettel, mely elzárja a népet a közigazgatás ellenőrzésétől.

Azokat a hivatalokat meg, a hol elismerik az ellenőrzési jogot, de félnek attól s ezért kizárják a nyilvánosság jogát, ki kell tanítani arra, hogy a nyilvánosságnak elengedhetetlen feltétele s alkotmányos államban kü-

lönben csakis az félhet a nyilvánosságról, a kinek ártana ez a nyilvánosság. Az a hivatal, mely rendben s alkotmányos törvényeink, szabályaink és jogszokásaink szerint végzi feladatát, sohse félhet, hogy neki a nyilvánosság megárt.

Mindezeket pedig azért mondjuk így el, mert Makón nagyon is csehül állunk a közigazgatás nyilvánosságával. Nem tudjuk, hogy az a bizonyos ósdi, konzervatív szellem ülte-e meg a hivatali koponyákat avagy talán félnek itt a nyilvánosságtól.

A nyilvánosság jogát nálunk legfőbb mértékben a sajtó gyakorolná. De a makói sajtó a nyilvánossági jognak szinte csak a kegyelem morzsáit kapja közigazgatási hivatalainktól. Anynyira engednek be beannunket a bürök sötét titkaiba, a mennyire csak kényük-kedvük tartja. Különösen a város háza a tájéka n félnek — úgy látszik — a nyilvánosságtól. A nyugozó censura miatt, melyet egyes hivatalfők már praeventive gyakorolnak, az ujságírókkal szemben, teljesen elzárja a sajtót attól, hogy mindenekben, jó és rossz oldalán, lelásson közigazgatásunk munkájába.

Talán úgy gondolkoznak ott, hogy senkinek semmi köze ehhez a munkához. Sem a sajtónak, sem a népnek, sem az egyes állampolgároknak. Azt hiszik ott, hogy azt is úgy cselekszik, a mint ők akarják. Senki az ő akaratuk s cselekvényük felett bírálatot s kifogást nem tehet. A nyilvánosság jogáról hallani se akarnak.

Nem jól van ez így. Tenni kell róla. Ha maguk e hivatalok nem akarnak tenni, majd tesz az a sajtó, amely a nyilvánosság jogát nemcsak gyakorolja, hanem hivatalánál fogva köteles is erre.

A közhivatalnok mindnyájunk dolgát végzi, termé-

szetes hát, hogy mindnyájan láthassuk miképpen is végzi. A nyilvánosság joga — alkotmányos államban — általános jog, melylyel minden polgár élhet. S e joggal szemben a közhivatalok részéről az a kötelesség áll, hogy e nyilvánosság előtt utat kell nyitniok.

A ki fél a nyilvánosságtól, az ne viseljen közhivatalat.

kp.

A fogyasztási adók bérlete.

A mai tárgyalás eredménye.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, aug. 26.

Csaknem husz éven át birta Makóvárosa a fogyasztási adók bérletét. Ma kiesett a bérlet a város kezéből. Es el lehet mondani, hogy ezzel Makóvárosa egy olyan biztos jövedelmi forrástól esett el, mely nagy arányban járult hozzá az elviselhetetlen, magas pótdadók csökkentéséhez. Készen lehet tehát jövőben Makóváros minden polgára arra, hogy pótdadíja az fogyasztási adók elvesztése címén lényegesen emelkedni fog.

A jelen pillanatban első sorban az a kérdés toltul elő, hogy kit lehet a fogyasztási adók elvesztéseért okolni. Tárnyilagos megfontolás alapján elmondhatjuk, hogy e tekintetben nem terhei mást a felelősség, mint magát a várost.

Röviden elmondjuk alábbiakban, hogy miért? Az utóbbi időben ugyanis a város ellenőrző közegeket küldött ki a fogyasztási ügykezelés ellenőrzésére. Ezek részéről az italmérők, jobban mondv a megváltásra jogosultak *anynyi és ok nélküli zaklatásnak voltak kitéve, hogy azt nemcsak nem tudták tovább tűrni, de kötelességük volt, hogy sajtó helyzetükön minden körülmények között segítsenek.*

Kénytelenek voltak tehát nagyobb bérösszeget ajánlani a kincstárnak, mint azt a város kiküldöttei tehették. Nem is lehet tőlük rosz néven venni, hogy a várossal szemben magasabb bérösszeget ajánlottak fel. A sok indokolatlan zaklatás folytán maga a város kergette őket ebbe bele.

A mai tárgyaláson a kincstár képviselője 116 ezer koronát kért a fogyasztási adók bérleteért. A

város képviselőjében megjelenő Gera Sámuel városi főjegyző és Bán Zsigmond dr. városi közigazgatási ügyész az eddigi bérösszeget, vagyis 62 koronát ajánlottak fel; a megváltásra jogosult adóköteles felek pedig 77 ezer koronát.

Az adóköteles felek tehát nem 15 hanem 23 ezer koronával tettek jobb ajánlatot, mint a város. Makóvárosa ugyanis kezelési költség címen évenként 5000 koronát visszakapott a kincstártól és 3000 korona adókedvezményben részesült. E két kedvezményt a megváltásra jogosult felek nem kaphatják meg, így tehát ők 23 ezer koronával előnyösebb ajánlatot tettek a kincstárnak, mint a város.

A betérjesztett ajánlat folytán a kincstár képviselője az új bérlelkekkel nyomban megkötötte a szerződést, melyet jóváhagyás végett a miniszterhez terjesztenek fel.

Ezek után kétséges, hogy a város a most következő három évre megkapja-e a fogyasztási adóbérletet. Bár a méltányos eljárás az volna a kormány részéről, hogy a magasabb ajánlat dacára is a város kevesebb ajánlatát fogadja el. Kifejtettük már azokat az okokat, melyek a kormányt szinte kötelezik ennek a méltányosságnak a gyakorlására. Mert a város anyagi segítéséről van szó, ha a város jut hozzá a bérlethez.

Vérgyógyítás Makón

Az elért eredmények.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, aug. 26.

Már négy hete annak, hogy Dózsa Lajos dr. kórházi főorvos buzgalma folytán Ehrlich Pál dr. híres frankfurti orvostanár 22 adag oltó szert küldött be a kórházhoz a világot izgalomba ejtő vérgyógyító szeréből.

Arról is hírt adtunk annak idején, mikor a makói közpórházban a lues eleni oltásokat eszközölték. Az oltások ideje óta négy hét telt el, így ma már Dózsa Lajos dr. kórházi főorvos a szer hatásáról nagyobb tapasztalattal rendelkezik és azt ő maga is csodaszernak találja.

Az eddigi beoltott betegek, mint azt a főorvos állítja, nagyobbára teljesen gyógyultan távoztak el a kórházból.

A legnagyobb baj azonban, hogy a htes gyógyító szer már elfogyott és a betegek, kik ettől a praeparatumból várják gyógyulásukat, tömegesen jelentkeznek úgy a főorvosnál, mint közpórházban oltás végett. Ez a körülmény bizta rá.

Dózsa Lajos dr. kórházi főorvost, hogy irt Ehrlich tanárnak újabb oltó anyag küldése ügyében.

Egyben a főorvos terjedelmes leírást készített Ehrlich tanár számára eddigi tapasztalatairól.

Többek között elküldte a tudós tanárhoz egy luetikus asszonynak, ki óriási sebektől volt borítva, Röntgen-fényképeit, melyek feltüntetik annak egész gyógyulási folyamatát. A szer csodás hatása leginkább ezen a betegen észlelhető.

Remélhetőleg az újabb eredmény nemsokára megérkezik és akkor ismét kezdetét veszi a makói közpórházban az oltás és pedig ezután nemcsak szifilitikus betegeket fognak beoltani, hanem olyanokat is, melyeknek más kórházakban a kísérletezés előnyös eredményeket tüntetett fel.

NAPI HIREK.

— **Társulati ülés.** Fontos ülése esz szeptember ötödikén a szárazéri ármentesítő és belvizszabályozó társaságnak. A társaság kormánybiztosa: Kállay Zoltán hevesi főispán hívta össze az ülést a mondott nap délelőttjének tizenegy órájára, Szeged város székhelyébe. Az értekezletnek az lesz a főadata, hogy a körs—tisz—marosi és szárazéri ármentesítő társulatok közös árterét megossza, illetve, hogy a két társulat között a pontos határvonalat megállapítsa. Ugyanaznap délután két óraker a szárazéri ármentesítő társulat véleményező bizottsági ülést tart. A közös árter megosztásáról, illetve a közös határvonal megállapításáról jelentést fognak tenni a földmivelségi miniszternek. Makó városát mindkét ülésen Galambos Ipnác dr. polgármester képviseli.

— **Az esküdtek.** Szeptember hó 18-én kezdődik az őszi esküdtszéki ülészak, a melyre most sorsolta ki a kir. törvényszék az esküdtteket. Az esküdtszéknek Makóról tagjai lettek: Cs. Kiss István földmives, Irizs Sámuel fűszerkereskedő és Börscsök Ferenc földmives

— **A polgáriiskola kibővítése.** A makói polgári leányiskola 22 évvel ezelőtt épült, mikor felányi növendék sem járt az iskolába. Az iskola építése óta tehát a növendékek száma megkétszereződött, az iskolát azonban a város, dacára annak, hogy az mindig igen sürgető volt, soha sem bővítette. Legutóbb a kir. tanfelügyelő irt át Makó városához az iskola kibővítése tárgyában. Ez az irás meghagyja Makó városának azt, hogy az iskolát az 1911—12-ik tanévre köteles az igényeknek megfelelőleg kibővíteni. A kir. tanfelügyelő átiratát ma délelőtti ülésében tárgyalta a városi tanács. Minthogy azonban a tanács az átiratból nem tudta kivenni, hogy a tanfelügyelő milyen mérvű kibővítést céloz, azért kiküldte Kolossy Jenő mérnököt, hogy folytasson ez irányban tárgyalást a kir. tanfelügyelővel és ennek értelmében tegyen a tanácshoz jelentést.

— **Új árverés.** Makó városa a múlt héten árverésen akarta eladni a város tulajdonát képező 14 hold bogárczó földet. Minthogy azonban árverező nem jelentkezett, a városi tanács szeptember hó 17-én délelőtt 9 órára új árverést tűzött ki, melynek megtartásával Pálh Kálmán gazdasági szaktanácsost, Hajdu János főszámvevőt és Nagy Antal tanácsnokot bizta meg.

— **A kórház melletti csatorna.** Már régebben irtunk arról, hogy a kórház melletti csatorna bedőlt és sürgettük annak kijavítását. Ezzel az ügygel a városi tanács is foglalkozott mai ülésében és elrendelte a csatornának haladéktalan kijavítását

— **Amire pénz van.** A budapesti operaház igazgatósága szerződött egy tenoristát, Környei Bélát, aki még nem régen vidéki színész volt. A szerződés feltételei egyenesen megbotránkoztatók. Környei az öt éves szerződési idő alatt negyvenezertől hatvan ezer koronáig emelkedő fizetésen kívül nagy szabadságidőt, kevés föllépést és külön föllépti díjakat kap. De ezeken kívül, még egy nevezetes kedvezménynek örveledezhet Környei Béla az új szerződése révén. És ez az, hogy a budapesti Operaház az új szerződés életbelépeése napján, szeptember elsején, százezer korona előleget folyósít a művész számára. Ha figyelembe vesszük, hogy az operaházat nem azok tartják fenn, aki az előadásait élvezik, hanem ez állami intézmény, amelyhez a maga adófillérjeivel járul boldog-boldogtalan, akkor teljes joggal lehetne kérdezn, nem okosabb dolog volna-e azt a pénzt például a gyermekhalandóság csökkentésére fordítani.

— **Meghívó.** Az alakulásban levő „Egyesült makói Hagyma és Zöldségtermelő Kertészek Szövetsége” azon tagjait, kik üzletreszeiket aláírják, felkérjük, hogy az 1910. szeptember hó 4-ikén (Vasárnap) délután 3 óraker Makón a városháza nagytanácsstermében tartandó újabb alakuló közgyűlésre teljes számmal megjelenni sziveskedjenek. A közgyűlés tárgyai: 1. Az alakulás kimondása. 2. Alapszabályok megállapítása. 3. Elnök, vezérigazgató, igazgatósági- és felügyelő bizottsági tagok választása. 4. Esetleges indítványok és előterjesztések, melyek a közgyűlést megelőzőleg 5 nappal beadandók. (Iroda: Makó postaépület, hátul az udvarban) Makó, 1910. augusztus 25. A végrehajtó bizottság.

— **Pör a Kossuth-nóta miatt.** Érdekes tárgyalás volt csütörtökön a szomszédos hódmezővásárhelyi kir. járásbiróság előtt; Kovács József téglagyáros — az öreg honvédek ősz vezetője volt a vádlott — akit a református egyház a vallás szabad gyakorlatának vétsége miatt jelentett föl a biróságnál. Az agg harcosnak az volt ugyanis a büne, hogy április hó 27-én a reformátusok temetőjében egyik elhalt 48-as honvéd temetésén a Kossuth nótát huzatta a cigánynyal. A református temetőben az egyházi szabályok szerint tiltva lévén a zenélés, így az öreg Kovács József eljárásában az egyház vétséget látott. Oriási érdeklődés mellett ment végbe a tárgyalás, amelyen a vádlott azonnal védekezett, hogy ő nem tudta, hogy a ref. temetőben tilos a zenélés. De Erdős ügyész megbízott azért, mert a zenélés a szertartás befejezése után történt, s a miatt ott senki sem botránkozott meg, a vádat eljettette. A biróság a bizonyítási eljárást ezzel befejezettnek nyilvánította és Kovács Józsefet a vád és következményei terhe alól fölmentette. Az egész per különben bosszu műve volt. A református egyház főgondnoka Papy József volt ugyanis az idei képviselő választásnál a munkapárt jelöltje, a kivel szemden Kun Béla a Justpárt jelöltje aratott győzelmet, a melynek kivívásában oroszán része volt az ősz Kovács Józsefnek, a ki megteremtette és életben

tartotta Hódmezővásárhelyen az igazi, romlatlan függetlenségi pártot s vezette mindig és most is győzelemre a mocskotalan zászlót. Papy, mint bukott jelölt, most az egyházi vaskalap alól támadt a közbecsülésben álló pártvezérnek, De hát még így se sikerült legyőznie Kovács Józsefet, a ki már a 48-as szabadságharcunkban nemzetőr káplár volt s a ki ma se hagyja magát, mikor már nyolcvan éves

— **Jogászok összejövele.** A makói jogászok asztaltársasága augusztus 27-én a „Korona” kertben este 9 óraker tartja a gyűlést. Felkéretnek a tagok, hogy a jelzett napon minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek.

— **Betörés Szegeden.** E hó 15-én ismeretlen tettes behatolt Hoffman Márk szegedi lakos házába és onnan nagy mennyiségű ezüst neműt és értékpapírokat lopott. A szegedi rendőrség körözi a tolvajt és erre nézve megkereste Makó város rendőrkapitányi hivatalát is.

— **Toloncuton.** A szegedi rendőrség foglalkozás nélküli csavargásban találta Pugris Simon apátfalvai legényt, ezért Makón át Apátfalvára toloncolta.

— **Beszűntetett ízem.** Makó városa, mint ismeretes, az utóbbi időben tábori kemencékben is égetett téglát. Ennél az égetésnél azonban igen sok téglapuztule, ezért a városi tanács beszűntette a tábori kemencékben való tégláégetést és erről a közgyűlésnél is jelentést tesz.

— **Illetékhátralékok behajtása.** Néhány nappal ezelőtt közöltük Lukács László pénzügyminiszternek azt a két körrendeletet, a melyekben az ex-lex megszűnése következtében az egyes adók behajtásáról, az adóhátralékosoknak nyújtandó fizetési kedvezményekről és az egyes adók ez évi függőben maradt kivetésének folytatásáról intézkedett. Lukács László pénzügyminiszter most kiadta az illetékhátralékoknak behajtásáról szóló harmadik körrendeletét is.

— **60 éves korig megőrizhetjük arcunk, kezünk fiatalosságát** ha azt gondozzuk, ápoljuk olyan dologgal, mely semmi körülmények között, az arcbőrre nem ártalmas, mely tisztán ápol és a levegő kihatásaitól óv. Ilyen a Lukács féle „Flóra tejcrém” és folyékony „Narancs virág krém”. Mindkettő 50—50 fillér (25—25 krajcár.) Kapható a főtérhez közelfekvő, az aradi utcai „Megváltó” gyógyszerárban.

Ha ŐSZÜL a haja

00 Lukács-féle 00

Hajregenerátort használja.

Teljesen ártalmatlan szer, mely rövid használat után vissza adja az őszhajnak eredeti színét, fiatalkori szépségét, rugékonyságát Sem kezet, sem ruhát nem piszkít. Használati utasítás minden üvegen.

Kapható egyedül

Lukács Ferenc

Megváltó gyógyszerárban Aradi-u.

Nagy Gyógyszertár a „Mégváltóhoz.” Aradi-utca.

(Főtérhez közel.) Telefonszám 95.

Védekezés a kolera ellen.

A miniszter rendelete.

Lapunk tudósítójától.

Makó, aug. 26.

Az a fenyegető rém, amely egyrészt Oroszország, másrészt Olaszország felől veszedelmesen közeledik Magyarországra felé, arra sürgeti a hatóságokat, hogy minden intézkedést megtegyenek e rettenetes rém, a kolera távollátása érdekében.

A belügyminiszter most rendeletet adott ki a törvényhatóságoknak, hogy miként védekezzenek a kolera behurcolása ellen. A rendelet kiemeli, hogy különösen veszedelmesek az orosz cigányok, akik legkönnyebben behozhatják a borzalmas betegséget. A rendelet szövege, amely ma Csanád vármegye alispánjához is megígérkezett, a következő:

Hivatalos közlésekből arról értesültem, hogy Olaszország déli részében a barletai kerületben számos koleras betegedés, sőt több haláleset is történt. Értesülésem szerint a gyanu az, hogy a betegséget orosz cigányok hurcolták be. Felhívom, hogy a legszigorubb felügyelettel legyen arra, hogy a most már az országot Olaszország felől is fenyegető kolera-veszély elhárítása érdekében törvényhatóságának területén előbb kiadott rendeletem pontosan és gondosan foganatosítsák. A pestis és kolera elleni védekezés tárgyában, Párisban kötött nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről szóló 1909. évi XXI. t. c. értelmében a kolera-val fertőzött vidékről érkező utasok 5 napi megfigyelésnek vethetők alá s az utasok egészségi állapotát is öt napon át szigorú orvosi vizsgálattal gondosan ellenőriztesse.

Bölcs

s. k. ministeri tanácsos.

A rendelet nyomán Hervay István szigoruan fog intézkedni mindazon dolgok szigorú betartására, melyek alkalmasak a kolera járvány elkerülésére.

Fegyverjavító műhely Makó
000 Szent-István tér. 000

Műhelyemben gyárilag végzek fegyverek javítását és átalakítását, fegyvercsövek barnítását vagy feketítését; új fegyveragyakat. Bármily javítások pontosan lesznek műhelyemben elkészítve.

Ugyanott ügyes fiuk TANONCUL felvétetnek.

Tisztelettel:

Halász Károly
fegyverműves.

Pintérek harca.

Baj az iparigazolvány körül.

Makó, aug. 26.

Suhajda György apátfalvai lakos sokat barkácsoltatott már itt-ott, úgy hogy e közben kedvet kapott a pintér mesterséghez. Azt is gondolta, hogy ha mester lesz, mégis csak jobban mehet a sora, mint a mikor napszámoskodik.

Nem is soká törte magát e gondolatokkal, hamarosan elhatározta, hogy bár már a harminc évet is tullepte, pintér lesz belőle. Feltette magában, hogy utnak indul s utjában a legelső pintérhez beajánlkozik — pintér inasnak.

Elhatározását a tett követte. A szeged-aradi országuton Arad felé indult.

Nem is kellett soká fáradnia, már a közeli Magyar-Csanádon feltűnt előtte egy udvaron néhány hatalmas donga rakás, a mi azt jelezte, hogy ott pintér lakik, Suhajda örülve nyitott be a házba, a hol csakugyan pintermestert talált — Damsütz Antal személyében. Elmondta járása célját. Nem is kellett soká beszélniök, kész volt az alku s néhány nap múlva rá már a makói szolgabírótság előtt mint tanoncát szerződtette Damsütz Suhajdát.

Alig pár hónapig dolgoztak így s mester és tanonc nagyon megszerették egymást. Nemcsak együtt dolgoztak, hanem együtt jártak el a szórakozó helyekre is.

Suhajda már unni is kezdte az inasi „állást” s beszélgetés közben példálózgatott mestere előtt arra hogy öt tulajdonképpen már is fellehetne szabadítani, hiszen érti már teljesen a mesterségét, Mert nemcsak Damsütznel tanult, hanem azelőtt is már régen furtfaragott magán szorgalomból napszámoskodása alatt.

Damsütz nem tiltakozott az eszme ellen, hiszen a létrejött nagy barátság már kötelezte arra, hogy ilyen életbevágó kérdésben ne akassza meg barátja életcéljait. Fogták hát magukat s bejöttek együtt a makói ipartestülethez. Itt elmondták az ipartestületi elnököknek, Lék Istvánnak, hogy bár Suhajda csak két hónap óta van nála, mert azelőtt más helyeken tanulta iparát és mivel az már teljesen jártas a mesterségében, hajlandó bizonyítványt adni arról, hogy két év óta ő nála dolgozik. Felszabadítja és kéri az ipartestületet is, hogy e szabadulásiról bizonyítványt adjon Suhajdának.

Az ipartestületi elnök azzal a gondolattal, hogy az ipartestület előtt divó szokás és gyakorlat szerint a tanoncok egész inasi idejéről az utolsó munkaadó szokta kiállítani a bizonyítványt bármily kevés ideig is volt nála a tanonc s bár Damsütznel kevés ideig volt is Suhajda, de máshol beletanult a mesterségébe, — belement a dologba s szabaduló levelet adott Suhajdának.

Suhajda alig várta ezt, nyomban iparigazolványt váltott magának a pintermesterségre.

Most jön azonban minden további bajnak a magja.

Suhajda — Magyarcsanádon nyitott üzletet. Vagyis Damsütznek, előbbi mesterének és gazdájának konkurrensé lett.

Hamarosan ki is tört köztük a háborúság. Előbb csak otthon intézték el, azonban egyszer csak Damsütz merészet gondolt, bizonyosra véve, hogy ezzel teljesen tönkre teheti Suhajdát, a konkurenst.

Fogta magát s egy reggel besétált Makóra a szolgabíróshoz s itt elmondotta, hogy Suhajdának nincs joga a pintér-ipar folytatásához, mert az iparigazolványát hamis bizonyítvány alapján kapta. Ő hamisan bizonyította, hogy nála két évig tanonckodott, hamisan adta ki neki az ipartestület is a szabaduló levelet.

A feljelentésből bünper lett. A szegedi ügyészség elé került az ügy, a hol közokirathamítás büntetével vádolták meg nemcsak Suhajdát és Damsützt, hanem a teljes jóhiszeműséggel eljáró ipartestületi elnököt, Lék Istvánt is. S vádiratot is adtak ellenök.

Az ügyészi vádirat ellen a terheltek kifogásokat adtak be. Ma tárgyalta a vádiratot s a kifogásokat a szegedi törvényszék vádtanácsa. Hosszas tárgyalás után a vádtanács közokirat hamisítás büntette címén Suhajda Györgyöt, Damsütz Antalt és Lék Istvánt is vád alá helyezte.

Nyomdász tanoncok

havi fizetéssel
vétetnek fel a

Makói

Független Ujság

nyomdájában. Kazinczy u-3.

Regény.

Képek a szabadságharcból.

Irtó: egy volt 48-as honvédtűsér. (58)

Két menyegző.

Azt is tudták a házasulandó fiatalok, hogy ugyancsak van mit aprítani a fejbe 50.000 frtot megütötte a hozomány, a mit az öreg szüleitől örökölt. Édes atya is jó gazda volt. Egy szép uri lakot épített. Tulajdonához tartozó földekkel, szállókkal rendelkezett, szóval rendezett viszonyokban élő jegyző s kántortanítónak tartatott. Műveltségénél és vagyoni viszonyainál fogva pedig a környék földbirtokosai és kántortanító társai részéről kiváló becsülésben részesítettet.

A kis Etelka nem is élvezhette soká a leányos boldogságát. Nagyon kapós lett. Kérő kérő után jelentkezett a háznál. Alig telt egy év, hogy az iskolából hazakerült, már is menyasszonya lett egy igen csinos művelt ifjunak, a nyitrai püspöki uradalom egyik ispánjának. Sympatiát keltett benne maga a helyzet, hogy leendő férje ugyanazon uraság tisztje, a

kinél az ő édes öreg atyja annyi évtizeden át szolgált, de legfőképpen sympatirozott a fess szép férfiuval, ki meghódította.

1864. évi június elsejére volt kitűzve az egybekelés és nászünnepe. Ehez készülődtek nyakra-főre.

XXXIX.

Ugyan 1864. évi május 29-én egy kopott ruhája, olyan elzüllesnek látszó, beteges, gyenge, a himlőnek irtóztos nyomait hátrahagyott arcu nő lépett ki az osztrák-magyar követség irodájából Párisban, kezében néhány frank, egy vasuti jegy és egy papirtekecsel.

Alig birják a lábai egy társaskocsiig, a mely a Boulevard Sebastopol felé megy a Strasburgba induló vonat állomásának helyéig.

Bécsig van jegye s egy frankja költségre. Odáig szól igazolványa is; volt ugyan neki egy viruló egészsége is, pénze is, de a korházban a hol feküdt, viruló egészségét vissza nem adhatták, csupán az életét mentették meg, a pénze azonban elfogyott, mert tudjuk meg, hogy a volt szép Etelka asszony az, a kit most a vonat rongyosan, rokkantan megvénhetten szép Magyarország felé visz és megy, mennie kell, akár akar, akár nem, megy, mert szentül hiszi, hogy a határig úgy sem él, legyen meg tehát az Ur akarata.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Gabonaárak.

Mai áraink helyben:

Buza	— — —	9.00—9.20
Tengeri	— — —	5.70—6.00
Árpa	— — —	5.80—6.00
Zab	— — —	6.80—7.00

Árak 50 kilogrammonként korona értékben.

Hagymaárak:

Vereshagyma	5.00—5.00	korona.
Foghagyma I. rendű	27—28	K.
„ II. „	25—26	K.

Az árak száz kilogrammonként korona értékben értendők.

Sok pénzt

takarít meg

ha hirdetésait

kizárólag a

Makói

„Független Ujság”-

ban közli.

Önt is érdekli, hogy Károlyi Mihály megnagyobbított főtéri festék kereskedésében **Óriási raktárt**

talál a legjobb **száraz- és olajfestékekben.** Padló-, kocsis és butor **lackok.** Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormentesítő **olaj.**

Zománcmázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvasbőr, Aszfalt és kátránylemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.

Terpentin, benzín, petroleum, elsőrendű gépkendő **olajok és zsirok.** Saját készítettési **meszelők, kefék, ecsetek** — dus választékban.

ELADÓ

oo egy kellemes hangú oo

cim balom.

— **Ára 70 korona.** —

Kazinczy-utca 3. szám alatt.

Eladó föld.

A gacsikai nagydűllőben Papp Lajos szomszédságában 2 3/4 hold

föld **örök áron eladó.**

Értekezhetni a tulajdonossal az arad-csanádi vasút mellett Allomás tér 6. szám alatt.

Mándoki Sándor.

Házeladás.

A Szent Anna-utcában, 14. új szám alatt teljesen újonnan készült ház, mely áll: két utcai padolt szobából, elő szoba, konyha, kamra, mosókonyha, fás kamra és két tágas udvarral, a mellékhelyiségekkel együtt szabadkézből **örök áron ELADÓ.** Értekezni lehet a tulajdonossal a fenti szám alatt.

Iskolai könyvek bekötését

a legerősebb angol vászon kötésben a legolcsóbb árban készíti

Bodor Sándor

könyvkötő.

A Zsidó iskola mellett Ugyanott egy fiú fizetéssel **TANONCNAK** felvétetik.

Különféle

ingóságok,

ugymint butorok, mázsa, kosarak stb.

azonnal **eladók.**

Ugyanott egy és fél napos kortyogói gyümölcsös

szabadkézből eladó.

Hold-utca 8. szám alatt.

A **Bálint Lajos** féle-bogárzói **haffertály tanyaföld,** melyen megfelelő tanyai lak és gazdasági épületek is vannak, általam mint megbízott által

örök áron ELADÓ.

Kuliner Sándor

bankiroda tulajdos Makón.

Árlejtési hirdetmény.

A makói reform. egyház gondnoksága árlejtést hirdet mintegy 7-8 vagon elsőrendű bükkfa beszerzésére.

Az árlejtési feltételek megtekinthetők a reform. gondnoki hivatalban a hol az árlejtés f. évi aug. hó 28-án vasárnap délután 3 órakor tartatik meg, melyre az árlejtetni szándékozók ezennel meghivatnak.

A makói ref. egyház gondnoksága.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **Vásárhelyi-u. 23. sz. alatt Nemes Lajos** kovácmester ur házában egy újonnan berendezett

kádár üzletet nyitottam.

Elvállalok új hordók, fürdő- és káposztáskádák, túrós- és vízesdésák készítését minden nagyságban, elsőrendű tölgyfából. — Ugyiszintén azok javítását felelősség mellett eszközölöm, jutányos áráért. ooo ooo ooo

Kész munkákat raktaron tartok.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

Szendrei István kádár-mester. Vásárhelyi-utca 23.

Író-, rajzszerkek és füzetek legjútányosabb áron.

Tankönyvek minden iskola részére

a hivatalos előírás szerint kaphatók:

Gaál László

könyvkereskedésében

Főtér Böhm ház.

Minden egyes tankönyv helyességeért szavatolok.